

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 20

QUYỂN THỨ 500

HỘI THỨ BA

Phẩm

THIÊN ĐẾ

Thứ 4 - 3

Bấy giờ, Thiên Đế Thích và thế giới Tam thiên đại thiên đây có bao nhiêu chư thiên Bốn đại vương chúng, cho đến chư thiên Sắc cứu cánh đồng khởi nghĩ này: Tôn giả Thiện Hiện vâng thân lực Phật vì chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát rưới trận mưa Đại pháp. Chúng ta ngày nay nên vì cúng dường, mỗi đều nên hóa làm thiên các diệu hoa, phụng rải lên Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát, cùng Bí-sô Tăng, Tôn giả Thiện Hiện, Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu mà vì cúng dường! Khi ấy, Thiên Đế Thích và các thiên chúng khởi

nghĩ này rồi, liền mỗi đều hóa làm thiên diệu hương hoa phụng rải cúng dường.

Bấy giờ, thế giới Tam thiên đại thiên đây hoa đều đầy rẫy, vì thần lực Phật, ở giữa hư không hợp thành đài hoa trang nghiêm đẹp lạ, lượng ngang thế giới Tam thiên đại thiên.

Cụ thọ Thiện Hiện thấy việc này rồi, khởi nghĩ đây rằng: Nay hoa đã rải ở chỗ chư thiên chưa từng thấy có hoa đẹp lạ này! Quyết định chẳng phải nước đất cỏ cây sanh ra, phải là từ tâm chư thiên hóa ra.

Khi ấy, Thiên Đế Thích đã biết chỗ nghĩ nơi tâm Thiện Hiện, bảo Thiện Hiện rằng: Hoa đã rải đây thật chẳng phải nước đất cỏ cây sanh ra, chỉ là nơi tâm chư thiên hóa hiện ra vậy.

Bấy giờ, Thiện Hiện bảo Đế Thích rằng: Hoa đây chẳng sanh tức là chẳng phải hoa vậy. Khi ấy, Thiên Đế Thích hỏi Thiện Hiện rằng: Vì chỉ hoa này chẳng sanh hay các pháp khác cũng thế?

Thiện Hiện đáp rằng: Chẳng những hoa này chẳng sanh mà các pháp khác cũng nghĩa vô sanh. Tại sao vậy?

Kiều Thi Ca! Sắc cũng chẳng sanh, thọ tướng hành thức cũng chẳng sanh. Đây đã chẳng sanh tức chẳng phải sắc cho đến thức. Sở dĩ vì sao? Vì pháp

**chẳng sanh lìa các hý luận, chẳng thể thi thiết là sắc
thấy vậy.**

**Nhãn xúc cho đến ý xúc. Sắc xúc cho đến pháp xúc.
Nhãn giới cho đến ý giới. Sắc giới cho đến pháp giới.
Nhãn thức giới cho đến ý thức giới. Nhãn xúc cho
đến ý xúc. Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho
đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ. Địa giới cho
đến thức giới. Nhân duyên cho đến tăng thượng
duyên. Vô minh cho đến lão tử. Bồ thí Ba-la-mật-đa
cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nội không cho đến
vô tánh tự tánh không. Chơn như cho đến bất tư
nghì giới. Đoạn giới cho đến vô vi giới. Khổ tập diệt
đạo thánh đế. Bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo
chi. Bốn tĩn lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Tám
giải thoát, chín định thứ lớp. Không, vô tướng, vô
nguyện giải thoát môn. Tịnh quán địa cho đến Như
Lai địa. Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa. Năm
nhãn, sáu thần thông. Như Lai mười lực cho đến
mười tám pháp Phật bất cộng. Ba mươi hai tướng
Đại sĩ, tám mươi tùy hảo. Pháp vô vong thất, tánh
hằng trụ xả. Tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn.
Nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Dự
lưu hướng Dự lưu quả cho đến hạnh Bồ-tát Ma-ha-
tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Dự lưu,
Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Bồ-tát và các
Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, nên biết cũng thế.**

Khi ấy, Thiên Đế Thích thăm khởi nghĩ này: Tôn giả Thiện Hiện trí huệ thăm sâu, chẳng hoại giả danh mà thuyết pháp tánh. Phật biết ý kia, bèn ấn chứng kia rằng: Như tâm Kiều Thi Ca đã nghĩ, cụ thọ Thiện Hiện trí huệ thăm sâu, chẳng hoại giả danh mà thuyết các pháp tánh.

Khi ấy, Thiên Đế Thích liền thưa Phật rằng: Tôn giả Thiện Hiện đối những pháp nào chẳng hoại giả danh mà thuyết pháp tánh?

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Kiều Thi Ca! Sắc cho đến thức chỉ là giả danh. Giả danh như thế chẳng lìa pháp tánh. Cụ thọ Thiện Hiện chẳng hoại giả danh sắc thấy như thế mà thuyết pháp tánh sắc thấy. Sở dĩ vì sao? Pháp tánh sắc thấy không hoại không chẳng hoại. Vậy nên, Thiện Hiện đã thuyết cũng không hoại không chẳng hoại. Như vậy cho đến tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên biết cũng thế. Kiều Thi Ca! Cụ thọ Thiện Hiện đối pháp như thế chẳng hoại giả danh mà thuyết pháp tánh.

Bấy giờ, Thiện Hiện bảo Đế Thích rằng: Kiều Thi Ca! Như vậy, như vậy. Như Phật đã nói, các pháp có ra không chẳng giả danh. Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát biết tất cả pháp chỉ giả danh rồi, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế, chẳng đời sắc học, cũng chẳng đời thọ tướng hành thức học. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy sắc đáng học với trong, cũng chẳng thấy thọ tướng hành thức đáng học với trong. Như vậy cho đến đời các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên biết cũng thế.

Khi ấy, Thiên Đế Thích hỏi Thiện Hiện rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát vì nhân duyên nào chẳng thấy sắc, cũng chẳng thấy thọ tướng hành thức. Cho đến cũng chẳng thấy tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đáng học với trong?

Thiện Hiện đáp rằng: Kiều Thi Ca! Sắc, tánh sắc không; thọ tướng hành thức, tánh thọ tướng hành thức không. Cho đến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, tánh Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không.

Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát bởi nhân duyên đây, chẳng thấy sắc cho đến thức cho đến chẳng thấy tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đáng học với trong. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Chẳng thể sắc không thấy sắc không, chẳng thể sắc không học sắc không. Như vậy cho đến chẳng thể Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không, chẳng thể Như Lai Ứng

Chánh Đẳng Giác không học Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không.

Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng học nơi không, Bồ-tát Ma-ha-tát này là học nơi không. Vì có sao? Vì không hai phần vậy. Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng học nơi sắc không, cho đến chẳng học nơi tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không, Bồ-tát Ma-ha-tát này là học nơi sắc không cho đến là học nơi tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không. Vì có sao? Vì không hai phần vậy.

Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem không hai làm phương tiện, học nơi sắc không. Cho đến đem không hai làm phương tiện học nơi các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không. Bồ-tát Ma-ha-tát này năng đem không hai mà làm phương tiện học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Học nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Học chơn như cho đến bất tư nghì giới. Học đoạn giới cho đến vô vi giới. Học khổ tập diệt đạo thánh đế. Học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Học bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Học tám giải thoát, chín định thứ lớp. Học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Học Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa. Học Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa. Học năm nhãn, sáu thần thông. Học Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng.

Học ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo. Học pháp vô vong thất tánh hằng trụ xả. Học tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Học nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Học Dự lưu hướng Dự lưu quả cho đến các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Học Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Bồ-tát và các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng đem không hai mà làm phương tiện học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Bồ-tát Ma-ha-tát này năng đem không hai mà làm phương tiện học vô lượng, vô số, vô biên Phật pháp thanh tịnh, bất khả tư nghì.

Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng đem không hai mà làm phương tiện học vô lượng vô số vô biên Phật pháp thanh tịnh bất khả tư nghì. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng vì sắc tăng nên học, chẳng vì sắc giảm nên học. Cho đến chẳng vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác tăng nên học, chẳng vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác giảm nên học. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Vì sắc cho đến tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không hai phần vậy.

Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng vì sắc tăng nên học, cũng chẳng vì sắc giảm nên học. Cho đến chẳng vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác

tăng nên học, cũng chẳng vì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác giảm nên học. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng vì nhiếp thọ sắc nên học, cũng chẳng vì diệt hoại sắc nên học. Như vậy cho đến chẳng vì nhiếp thọ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học, cũng chẳng vì diệt hoại tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Vì nhiếp thọ diệt hoại không hai phần vậy.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế chẳng vì nhiếp thọ sắc nên học, cũng chẳng vì diệt hoại sắc nên học. Cho đến chẳng vì nhiếp thọ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học, cũng chẳng vì diệt hoại tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học ư?

Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy. Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế chẳng vì nhiếp thọ sắc nên học, cũng chẳng vì diệt hoại sắc nên học. Cho đến chẳng vì nhiếp thọ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học, cũng chẳng vì diệt hoại tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Vì nhân duyên nào các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế chẳng vì nhiếp thọ sắc nên học, cũng chẳng vì diệt hoại sắc nên học. Cho đến chẳng vì nhiếp thọ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học, cũng

chẳng vì diệt hoại tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nên học?

Thiện Hiện đáp rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế chẳng thấy có sắc là đáng nhiếp thọ và đáng diệt hoại, cũng chẳng thấy có kể năng nhiếp thọ Sắc và diệt hoại. Cho đến chẳng thấy có tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là đáng nhiếp thọ và đáng diệt hoại, cũng chẳng thấy có kể năng nhiếp thọ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và diệt hoại. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì pháp sắc thấy hoặc năng hoặc sở trong ngoài đều không, bất khả đắc vậy.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng thấy các pháp là đáng nhiếp thọ và đáng diệt hoại, cũng lại chẳng thấy có kể năng nhiếp thọ và diệt hoại, mà học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Bồ-tát Ma-ha-tát này mau được thành xong Nhất thiết trí trí.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế mau được thành xong Nhất thiết trí trí ư?

Thiện Hiện đáp rằng: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế mau được thành xong Nhất thiết trí trí. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi học như thế đối

tất cả pháp chẳng vì nhiếp thọ chẳng vì diệt hoại làm phương tiện vậy.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi học như thế đối tất cả pháp chẳng vì nhiếp thọ chẳng vì diệt hoại làm phương tiện ấy, làm sao thành xong được Nhất thiết trí trí ư?

Thiện Hiện đáp rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu chẳng thấy sắc cho đến thức hoặc sanh hoặc diệt, hoặc lấy hoặc bỏ, hoặc nhiếp hoặc tịnh, hoặc hợp hoặc tan, hoặc tăng hoặc giảm. Cho đến chẳng thấy tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hoặc sanh hoặc diệt, hoặc lấy hoặc bỏ, hoặc nhiếp hoặc tịnh, hoặc hợp hoặc tan, hoặc tăng hoặc giảm. Sở dĩ vì sao? Vì sắc cho đến tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều vô tự tánh, trọn bất khả đắc.

Như vậy, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đối tất cả pháp chẳng thấy sanh diệt cho đến tăng giảm, đem vô sở học vô sở thành xong mà làm phương tiện tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thời năng thành xong được Nhất thiết trí trí.

Bấy giờ, Thiên Đế Thích hỏi Xá-lợi-tử rằng: Thưa Đại đức! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên cầu ở đâu? Xá-lợi-tử nói:

Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên cầu ở phẩm Thiện Hiện trước đã nói.

Khi ấy, Thiên Đế Thích bảo Thiện Hiện rằng: Vì thần lực Tôn giả làm nương giữ nên khiến Xá-lợi-tử khởi nói này ư? Thiện Hiện nói: Kiều Thi Ca! Chẳng phải thần lực tôi làm nương giữ nên khiến Xá-lợi-tử khởi nói như thế.

Thiên Đế Thích hỏi: Vậy thời thần lực ai làm nương giữ nên khiến Xá-lợi-tử khởi nói như thế? Thiện Hiện đáp rằng: Là thần lực Phật làm nương giữ nên khiến Xá-lợi-tử mới nói như thế.

Thiên Đế Thích nói: Tất cả pháp không nương giữ, làm sao nói được là thần lực Phật làm nương giữ nên khiến Xá-lợi-tử mới nói như thế. Thiện Hiện bảo rằng: Như vậy, như vậy. Như người đã nói, tất cả pháp không nương giữ, vậy nên Như Lai chẳng năng nương giữ, chẳng sở nương giữ. Nhưng chỉ vì thuận theo pháp thế tục nên nói là nương giữ.

Kiều Thi Ca! Tức không nương giữ Như Lai bất khả đắc, là không nương giữ Như Lai bất khả đắc. Trong không nương giữ chơn như Như Lai bất khả đắc, trong Như Lai không nương giữ chơn như bất khả đắc. Trong không nương giữ pháp tánh

**Như Lai bất khả đắc, trong Như Lai không nương
giữ pháp tánh bất khả đắc.**

**Kiều Thi Ca! Tức sắc Như Lai bất khả đắc, là
sắc Như Lai bất khả đắc. Trong sắc chơn như Như
Lai bất khả đắc, trong Như Lai sắc chơn như bất
khả đắc. Trong sắc pháp tánh Như Lai bất khả đắc,
trong Như Lai sắc pháp tánh bất khả đắc. Như vậy
cho đến tức nhất thiết tướng trí Như Lai bất khả
đắc, là nhất thiết tướng trí Như Lai bất khả đắc.
Trong nhất thiết tướng trí chơn như Như Lai bất
khả đắc, trong Như Lai nhất thiết tướng trí chơn
như bất khả đắc. Trong nhất thiết tướng trí pháp
tánh Như Lai bất khả đắc, trong Như Lai nhất thiết
tướng trí pháp tánh bất khả đắc. Vì có sao?**

**Kiều Thi Ca! Như Lai cùng sắc chẳng hợp
chẳng tan, Như Lai cùng là sắc chẳng hợp chẳng
tan. Như Lai cùng sắc chơn như chẳng hợp chẳng
tan, Như Lai cùng là sắc chơn như chẳng hợp
chẳng tan. Như Lai cùng sắc pháp tánh chẳng hợp
chẳng tan, Như Lai cùng là sắc pháp tánh chẳng
hợp chẳng tan. Như vậy cho đến Như Lai cùng nhất
thiết tướng trí chẳng hợp chẳng tan, Như Lai cùng
là nhất thiết tướng trí chẳng hợp chẳng tan. Như
Lai cùng nhất thiết tướng trí chơn như chẳng hợp
chẳng tan, Như Lai cùng là nhất thiết tướng trí
chơn như chẳng hợp chẳng tan. Như Lai cùng nhất**

thiết tướng trí pháp tánh chẳng hợp chẳng tan, Như Lai cùng là nhất thiết tướng trí pháp tánh chẳng hợp chẳng tan.

Kiều Thi Ca! Tôn giả Xá-lợi-tử kia đã nói là đối tất cả pháp chẳng tức chẳng là, chẳng hợp chẳng tan, thân lực Như Lai mà làm nương giữ, đem không nương giữ làm nương giữ vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Người trước đã hỏi các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên cầu ở đâu ấy. Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên đối sắc cầu, chẳng nên là sắc cầu. Như vậy cho đến chẳng nên đối nhất thiết tướng trí cầu, chẳng nên là nhất thiết tướng trí cầu. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Hoặc sắc hoặc là sắc; cho đến hoặc nhất thiết tướng trí, hoặc là nhất thiết tướng trí, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc cầu tất cả chẳng hợp chẳng tan như thế, vô sắc, vô kiến, vô đối nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Sở dĩ vì sao? Các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng sắc chẳng là sắc. Cho đến chẳng nhất thiết tướng trí, chẳng là nhất thiết tướng trí. Chẳng sắc chơn như, chẳng là sắc chơn như. Cho đến chẳng nhất thiết tướng trí chơn như, chẳng là nhất thiết tướng trí chơn như. Chẳng sắc pháp tánh, chẳng là sắc pháp tánh. Cho đến chẳng nhất thiết tướng trí pháp

tánh, chẳng là nhất thiết tướng trí pháp tánh. Vì có sao?

Kiều Thi Ca! Tất cả như thế đều vô sở hữu, trọn bất khả đắc. Vì vô sở hữu bất khả đắc nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng sắc chẳng là sắc. Cho đến chẳng nhất thiết tướng trí, chẳng là nhất thiết tướng trí. Chẳng sắc chơn như, chẳng là sắc chơn như. Cho đến chẳng nhất thiết tướng trí chơn như, chẳng là nhất thiết tướng trí chơn như. Chẳng sắc pháp tánh, chẳng là sắc pháp tánh. Cho đến chẳng nhất thiết tướng trí pháp tánh, chẳng là nhất thiết tướng trí pháp tánh.

Khi ấy, Thiên Đế Thích thưa Thiện Hiện rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa là đại Ba-la-mật-đa, là vô lượng Ba-la-mật-đa, là vô biên Ba-la-mật-đa. Các kẻ Dự lưu học ở trong đây được quả Dự lưu. Các kẻ Nhất lai học ở trong đây được quả Nhất lai. Các kẻ Bất hoàn học ở trong đây được quả Bất hoàn. Các kẻ A-la-hán học ở trong đây được quả A-la-hán. Các kẻ Độc giác học ở trong đây được Độc giác Bồ-đề. Các Bồ-tát Ma-ha-tát học ở trong đây năng thành thực hữu tình nghiêm tịnh cõi Phật, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện trả lời: Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Sắc đại nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng đại. Cho đến nhất thiết tướng trí đại nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng đại. Sở dĩ vì sao? Vì sắc cho đến nhất thiết tướng trí ngăn trước sau giữa đều bất khả đắc, nên nói là đại. Bởi kia đại nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng nói là đại.

Kiền Thi Ca! Sắc vô lượng nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng. Cho đến nhất thiết tướng trí vô lượng, nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng. Sở dĩ vì sao? Vì lượng sắc cho đến nhất thiết tướng trí bất khả đắc. Lượng in như hư không bất khả đắc, sắc thấy cũng vậy, nên nói vô lượng. Kiền Thi Ca! Hư không vô lượng nên sắc thấy cũng vô lượng. Sắc thấy vô lượng nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô lượng.

Kiền Thi Ca! Sắc vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Cho đến nhất thiết tướng trí vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Sở dĩ vì sao? Vì sắc cho đến nhất thiết tướng trí hoặc giữa hoặc biên đều bất khả đắc. In như hư không hoặc giữa hoặc biên đều bất khả đắc. Sắc thấy cũng

vậy, nên nói vô biên. Kiền Thi Ca! Hư không vô biên nên sắc thấy cũng vô biên. Sắc thấy vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Sở duyên vô biên, nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Thiên Đế Thích nói: Vì sao sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên? Thiện Hiện đáp rằng: Nhất thiết trí trí sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Pháp giới sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Thiên Đế Thích nói: Vì sao pháp giới sở duyên vô biên, nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên? Thiện Hiện đáp rằng: Pháp giới vô biên nên sở duyên cũng vô biên. Sở duyên vô biên nên pháp giới cũng vô biên. Pháp giới sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Chơn như sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Thiên Đế Thích nói: Vì sao chơn như sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-

tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên? Thiện Hiện đáp rằng: Chơn như vô biên nên sở duyên cũng vô biên. Sở duyên vô biên nên chơn như cũng vô biên. Chơn như sở duyên vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Hữu tình vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Thiên Đế Thích nói: Vì sao hữu tình vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên? Thiện Hiện đáp rằng: Nơi ý hiểu sao? Nói hữu tình, hữu tình ấy là thêm lời cho pháp nào? Thiên Đế Thích nói: Hữu tình, hữu tình ấy chẳng phải thêm lời cho pháp cũng chẳng phải chẳng thêm lời cho pháp. Nhưng là sở nhiếp giả lập khách danh, sở nhiếp vô sự danh, sở nhiếp vô duyên danh.

Thiện Hiện lại hỏi: Nơi ý hiểu sao? Với trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đây hãy cũng chỉ rõ có thật hữu tình chẳng? Thiên Đế Thích nói: Thừa Đại đức! Chẳng thật vậy.

Thiện Hiện bảo rằng: Với trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đây, đã chẳng chỉ rõ có thật hữu tình nên nói vô biên, vì kia giữa biên bất khả đắc vậy. Kiều Thi Ca! Nơi ý hiểu sao? Như các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã trụ kiếp qua Căng-

già sa thấy nói danh tự các hữu tình; trong đây và có hữu tình có sanh có diệt chẳng? Thiên Đế Thích nói: Thừa Đại đức! Chẳng có vậy. Vì có sao? Vì các hữu tình bản tánh tịnh vậy. Kia từ xưa nay vô sở hữu vậy.

Thiện Hiện bảo rằng: Do đây tôi nói hữu tình vô biên nên các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng vô biên. Kiền Thi Ca! Bởi nhân duyên đây phải biết các Bồ-tát Ma-ha-tát sở học Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên phải nói là đại, là vô lượng, là vô biên.

HỘI THỨ BA

Phẩm HIỆN BẢO THÁP

Thứ 5 - 1

Bảy giờ, trong hội Thiên Đế Thích thấy, chư Thiên, Phạm thiên vương thấy cõi Dục; chư Thiên và Y-xá-na Thần Tiên Thiên nữ thấy cõi Sắc, đồng lúc ba phen cao tiếng xưng rằng: Hay thay, hay thay! Đại đức Thiện Hiện vâng thần lực Phật, Phật làm nương giữ, khéo vì chúng tôi thế gian trời người, phân biệt khai chỉ pháp tánh nhiệm mầu, chỗ gọi Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, như nói tu hành, chẳng xa lìa ấy, chúng tôi đối kia cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen, in như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Trong giáo nghĩa Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, không pháp khá được. Chỗ gọi trong đây không sắc khá được, cũng không thọ tướng hành thức khá được. Như vậy cho đến không nhất thiết trí khá được, cũng không đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí khá được. Mặc dù không các pháp khá được như thế mà có thi thiết Thánh giáo Tam thừa là Thánh giáo Thanh văn, Độc giác, Vô thượng thừa.

Bấy giờ, Phật bảo các chư thiên rằng: Như vậy, như vậy. Như các người đã nói. Với trong giáo nghĩa Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đây, mặc dù không sắc thấy các pháp khá được, mà có thi thiết Thánh giáo Tam thừa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây đem vô sở đắc mà làm phương tiện, năng như nói hành chẳng xa lìa ấy, các người chư thiên nên chí thành cung kính cúng dường tôn trọng ngợi khen, in như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Sở dĩ vì sao? Với trong giáo nghĩa Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đây, mặc dù rộng nói có Thánh giáo Tam thừa, mà nói Như Lai đều chẳng khá được. Chẳng tức Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa Như Lai khá được, chẳng lìa Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa Như Lai khá được. Chẳng tức nội không cho đến vô tánh tự tánh không Như Lai khá được, chẳng lìa nội không cho đến vô tánh tự tánh không Như Lai khá được. Chẳng tức chơn như cho đến bất tư nghì giới Như Lai khá được, chẳng lìa chơn như cho đến bất tư nghì giới Như Lai khá được. Chẳng tức đoạn giới cho đến vô vi giới Như Lai khá được, chẳng lìa đoạn giới cho đến vô vi giới Như Lai khá được. Chẳng tức khổ tập diệt đạo thánh đế Như Lai khá được, chẳng lìa khổ tập diệt đạo thánh đế Như Lai khá được.

**Chẳng tức bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo
chi Như Lai khá được, chẳng là bốn niệm trụ cho
đến tám thánh đạo chi Như Lai khá được. Chẳng
tức bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định Như
Lai khá được, chẳng là bốn tĩnh lự, bốn vô lượng,
bốn vô sắc định Như Lai khá được. Chẳng tức tám
giải thoát, chín định thứ lớp Như Lai khá được,
chẳng là tám giải thoát, chín định thứ lớp Như Lai
khá được. Chẳng tức không, vô tướng, vô nguyện
giải thoát môn Như Lai khá được, chẳng là không,
vô tướng, vô nguyện giải thoát môn Như Lai khá
được.**

**Chẳng tức Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa
Như Lai khá được, chẳng là Cực hỷ địa cho đến
Pháp vân địa Như Lai khá được. Chẳng tức năm
nhãn, sáu thần thông Như Lai khá được, chẳng là
năm nhãn, sáu thần thông Như Lai khá được.
Chẳng tức Như Lai mười lực cho đến mười tám
pháp Phật bất cộng Như Lai khá được, chẳng là
Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất
cộng Như Lai khá được. Chẳng tức pháp vô vong
thất, tánh hằng trụ xả Như Lai khá được; chẳng là
pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả Như Lai khá
được. Chẳng tức tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa
môn Như Lai khá được; chẳng là tất cả đà-la-ni
môn, tam-ma-địa môn Như Lai khá được. Chẳng**

tức nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí Như Lai khá được; chẳng lìa nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí Như Lai khá được.

Các chư thiên phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối tất cả pháp đem vô sở đắc mà làm phương tiện tinh siêng tu học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến nhất thiết tướng trí, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng chính tu hành thường chẳng bỏ lìa. Vậy nên các người cần phải chí thành cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen Bồ-tát Ma-ha-tát kia in như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Các chư thiên phải biết: Ta ở thuở xưa, khi Nhiên Đăng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác xuất hiện ra đời. Tại vương đô Liên Hoa, đầu ngã tư đường gặp thấy Nhiên Đăng Phật, phụng hiến năm cọng hoa sen, trải tóc che bìn nghe thuyết pháp chánh yếu. Dem vô sở đắc làm phương tiện nên được chẳng lìa Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí và vô lượng vô biên các Phật pháp khác. Khi ấy, Phật Nhiên Đăng liền bàn trao Ta ký Vô thượng Chánh đẳng Đại Bồ-đề, nói lời như vậy: “Thiện nam tử! Người ở đời sau qua vô lượng kiếp ở trong Hiền kiếp thế giới này, sẽ được làm Phật hiệu Thích-ca Mâu-ni Như Lai, Ứng Chánh Đẳng Giác, Minh Hành Viên Mãn, Thiện

Thệ, Thệ Gian Giải, Vô Thượng Trượng Phu, Điều Ngự Sĩ, Thiên Nhân Sư, Phật, Thế Tôn, tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa, độ vô lượng chúng”.

Khi ấy, các chư thiên đồng bạch Phật rằng: Như vậy Bát-nhã Ba-la-mật-đa rất là hiếm có. Thiên chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát mau được nhiếp thọ Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối sắc cho đến thức không lấy không bỏ. Như vậy cho đến đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không lấy không bỏ.

Bấy giờ, Phật xem bốn chúng hòa hợp, và chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát và chư thiên. Bốn đại vương chúng, lần lượt cho đến chư thiên Sắc cứu cánh đều đến nhóm hội, đồng làm minh chứng, liền bèn đoái gọi Thiên Đế Thích rằng:

Kiều Thi Ca! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bí-sô, Bí-sô-ni, tại gia nam, tại gia nữ, hoặc các thiên tử, hoặc các thiên nữ, hoặc các thiện nam tử, thiện nữ nhân chẳng lìa tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc làm phương tiện, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu tập, suy nghĩ đúng lý, vì người rộng nói. Phải biết bọn này tất cả ác ma và dòng họ ma chẳng năng tiệt hại được. Vì có sao?

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này khéo trụ sắc không, vô tướng, vô nguyện, cho đến khéo trụ nhất thiết tướng trí không, vô tướng, vô nguyện. Chẳng thể đem không mà tiện hại không được, chẳng thể vô tướng tiện hại vô tướng được, chẳng thể vô nguyện tiện hại vô nguyện được. Sở dĩ vì sao? Vì các pháp như thế đều vô tự tánh, hoặc năng tiện hại, hoặc sở tiện hại, hoặc thời, hoặc xứ, hoặc việc nào hại đều chẳng thể được.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này người phi người thấy đều chẳng tiện hại được. Sở dĩ vì sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối các hữu tình thường xuyên tu tập từ bi hỷ xả, vậy nên tất cả người phi người thấy chẳng thể nào hại được.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này trọn chẳng bị các duyên hiểm ác làm thương hại ngang trái, cũng chẳng chết ngang. Sở dĩ vì sao? Vì các thiện nam tử, thiện nữ nhân này thường tu Bồ thí Ba-la-mật-đa, đối các hữu tình chính an dưỡng vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Ở thế giới Tam thiên đại thiên đây có bao trời Bốn đại vương chúng, cho đến trời Quảng quả, kẻ đã phát tâm Vô thượng Bồ-đề, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu nếu chưa lóng

nghe thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, đều nên chẳng lìa tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân chẳng lìa tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này hoặc ở chăm trồng, hoặc ở đồng nội, hoặc ở đường hiểm và chỗ nguy nạn, trọn chẳng run sợ kinh hãi đến nổi dựng lông. Sở dĩ vì sao? Vì các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chẳng lìa tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc làm phương tiện, khéo tu nội không cho đến vô tánh tự tánh không vậy.

Khi ấy, thế giới Tam thiên đại thiên đây có bao trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh thấy cùng lúc chấp tay đồng bạch Phật rằng: Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân chẳng lìa tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc làm phương tiện, thường năng đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu đây chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, khiến rộng lưu khắp, chúng tôi thường theo cung kính vệ hộ chẳng

cho tất cả tai hoạn xâm nã. Sở dĩ vì sao? Vì các thiện nam tử, thiện nữ nhân này tức là Bồ-tát Ma-ha-tát vậy. Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên khiến các hữu tình dứt hẳn địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, a-tổ-lạc thấy các hiểm ác thú.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên khiến các trời, người, dục-xoa, rồng thấy lìa hẳn tất cả khổ tai hoạn tật dịch, nghèo cùng, đói khát, lạnh nóng thấy. Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên khiến các trời, người, a-tổ-lạc thấy lìa hẳn các thứ sự việc bất như ý, nương ở chỗ nào dứt hẳn giấc giã, tất cả hữu tình từ tâm hướng nhau.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có mười thiện nghiệp đạo. Hoặc bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Hoặc Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Hoặc nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Hoặc chơn như cho đến bất tư nghì giới. Hoặc đoạn giới cho đến vô vi giới. Hoặc khổ tập diệt đạo thánh đế. Hoặc bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Hoặc tám giải thoát, chín định thứ lớp. Hoặc không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn.

Hoặc Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa. Hoặc Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa. Hoặc năm nhãn, sáu thần thông. Hoặc Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Hoặc pháp vô vong

thất, tánh hằng trụ xả. Hoặc tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Hoặc nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ, các Tiểu quốc vương, Chuyển luân thánh vương và phụ thần quan liêu giúp việc.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có trời Bốn đại vương chúng, cho đến trời Tha hóa tự tại; trời Phạm chúng cho đến trời Sắc cứu cánh; trời Không vô biên xứ cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có Dự lưu hương Dự lưu quả, Nhất lai hương Nhất lai quả, Bất hoàn hương Bất hoàn quả, A-la-hán hương A-la-hán quả, Độc giác hương Độc giác quả.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có các Bồ-tát Ma-ha-tát thành thực hữu tình nghiêm tịnh cõi Phật và tu các thứ thắng hạnh Bồ-tát.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp độ vô lượng chúng.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên thế gian mới có Phật Pháp Tăng bảo lợi ích an vui tất cả hữu tình.

Bạch Thế Tôn! Do nhân duyên đây nên thiên chúng tôi và a-tổ-lạc, các rồng, dược-xoa, cùng các người đại lực và phi người thấy thường phải theo dõi cung kính giữ hộ chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát này, chẳng cho tất cả tai hoạn xâm hại, khiến đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa lắng nghe, thọ trì đọc tụng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả thấy các việc thường không gián đoạn.

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế thấy rằng: Như vậy, như vậy. Như các người đã nói. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân chẳng lìa tâm Nhất thiết trí trí, đem vô sở đắc làm phương tiện, thường hay đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, khiến rộng lưu khắp. Phải biết các thiện nam tử, thiện nữ nhân này tức là Bồ-tát Ma-ha-tát.

Nhờ Bồ-tát Ma-ha-tát này nên khiến các hữu tình dứt hẳn ác thú, cho đến Tam bảo xuất hiện ra đời làm đại nhiều ích cho các hữu tình. Vậy nên các người chư thiên long thần và người đại thế lực, phi người thấy, thường nên theo dõi cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen, thêm siêng giữ hộ Bồ-tát Ma-ha-tát này, chớ cho tất cả tai hoạn xâm hại.

Nếu các người năng cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen, thêm siêng giữ hộ Bồ-tát Ma-ha-tát như thế, phải biết tức là cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, thêm siêng giữ hộ Ta và tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở mười phương. Vậy nên các người tất cả trời, rồng, dục-xoa, thần tiên, a-tổ-lạc thủy, thường nên theo dõi Bồ-tát Ma-ha-tát này cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen, thêm siêng giữ hộ, chớ cho tất cả tai hoạn xâm hại.

Các người phải biết: Giả sử thế giới Kham Nhẫn Tam thiên đại thiên đầy đầy rẫy Thanh văn Độc giác, ví như lau sặc, mía ngọt, rừng tre, lúa, mè, lùm rừng thẳm, trong không trống hở; có thiện nam tử, thiện nữ nhân thấy đối phước điền kia, đem vô lượng thứ đồ đẹp thượng diệu, cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen hết một đời sống. Nếu lại có người trong chùng giầy lát cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen một Bồ-tát Ma-ha-tát mới phát tâm chẳng lìa sáu thứ Ba-la-mật-đa. Đem công đức so nhóm phước đây trăm phần chẳng kịp một, ngàn phần chẳng kịp một. Sở dĩ vì sao? Vì chẳng do Thanh văn, Độc giác thừa mà có Bồ-tát Ma-ha-tát và các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác xuất hiện ra thế gian. Mà do Bồ-tát Ma-ha-tát nên thế gian mới có Thanh văn, Độc giác và các Như Lai

Ứng Chánh Đẳng Giác xuất hiện ra đời. Vậy nên các người tất cả trời, rồng và người đại thế lực và phi người thấy, thường nên giữ hộ, cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen Bồ-tát Ma-ha-tát này, chớ cho tất cả tai hoạn xâm hại. Các người do đây chỗ được nhóm phước hơn trong trời người, thường được an vui, cho đến chứng được Niết-bàn rốt ráo, cùng đời vị lai làm nhiều ích lớn lao.

Khi ấy, Thiên Đế Thích liền bạch Phật rằng: Rất lạ hiếm có. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, thơ tả giải nói, khiến rộng lưu khắp. Nhiếp thọ biện pháp thắng lợi như thế, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, từ một nước Phật tới một nước Phật, gần gũi vâng thờ các Phật Thế Tôn, đối căn lành tất tùy chỗ ưa muốn. Nhờ ở chỗ chư Phật, cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen, tức năng sanh trưởng được, khiến mau thành mãn. Ở chỗ chư Phật nghe thọ Chánh pháp, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề trọn chẳng quên mất pháp yếu đã nghe. Mau năng nhiếp thọ được tộc họ viên mãn, cha mẹ viên mãn, sanh thân viên mãn, quyến thuộc viên mãn, tướng hảo viên mãn, quang minh viên mãn, mắt tay viên mãn, tiếng tăm viên mãn, đà-la-ni viên mãn, tam-ma-địa viên mãn. Lại đem sức phương tiện

khéo léo nên biến thân như Phật. Từ một thế giới tới một thế giới, đến nước không Phật, khen nói Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Khen nói nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Khen nói chơn như cho đến bất tư nghì giới. Khen nói đoạn giới cho đến vô vi giới. Khen nói khổ tập diệt đạo thánh đế. Khen nói bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Khen nói bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Khen nói tám giải thoát, chín định thứ lớp. Khen nói không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Khen nói Tịnh quán địa cho đến Như Lai địa. Khen nói Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa. Khen nói năm nhãn, sáu thần thông. Khen nói Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Khen nói pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Khen nói tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Khen nói nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Khen nói Phật bảo Pháp bảo Tăng bảo.

Lại đem sức phương tiện, nên vì các hữu tình tuyên nói Chánh pháp, tùy nghi an để trong pháp Tam thừa, khiến giải thoát hẳn sanh lão bệnh tử, chúng cõi Vô dư y Bát-niết-bàn. Hoặc lại cứu vớt khổ các ác thú, cho ở trong trời người hưởng các vui diệu lạc.

Khi ấy, Thiên Đế Thích thừa Phật lần nữa: Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế rất là hiếm có. Nếu năng

niếp thọ được Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời là nhiếp thọ đầy đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí. Cũng được nhiếp thọ đầy đủ quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bấy giờ, Thế Tôn bảo Thiên Đế Thích rằng: Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Nếu năng nhiếp thọ được Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời là nhiếp thọ đầy đủ sáu thứ Ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

--- o0o ---